

Maradéktalan hűség Krisztus iránt

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Márk 10:13-16; 2Korinthus 5:10;
Efezus 6:1-9; Kolossé 3:21, 24-25; 1Péter 2:18-25

„Ti, urak, pedig ugyanezt tegyétek velük, hagyjátok el a fenyegetést, hiszen tudjátok, hogy nekik is, nektek is van Uratok a mennyben, és nála nincs személyválogatás” (Ef 6:9, ÚRK).

2018-ban a washingtoni Bibliamúzeumban sokak figyelmét felkeltette egy kiállítási tárgy. Egy rövidített Biblia volt, ami a hit lényeges részét volt hivatott tanítani, ugyanakkor kihagyták belőle mindazokat a szakaszokat, amelyek talán a szolgákat lázadásra uszíthatták volna. Az 1808-as kiadás szövegéből nem csak itt-ott húztak ki néhány szakaszt. Az Ószövetség 90%-a és az Újszövetség fele hiányzik belőle. A Biblia ezerszáznyolcvankilenc fejezetéből csupán kétszázharminckettőt tartottak meg.

Teljes mértékben sértetlenül maradtak azok az igeszakaszok, amelyekről úgy tűnt – különösen a Biblia egészének „jó híre” hiányában –, hogy megerősítik a rabszolgaság intézményét. Ez és hasonló, gyakran félreértelmezett szakaszok megmaradtak: *„Ti szolgák, engedelmesek legyetek a ti test szerint való uraitoknak félelemmel és rettegéssel, szíveteknek egyenességében, mint a Krisztusnak” (Ef 6:5).*

A mai korban és kultúrában az a nagy kihívás áll előttünk, hogy Ef 6:1-9 szakaszát az egész Bibliából kirajzolódó, teljes üdvtörténet összefüggésében olvassuk. Mit tanulhatunk meg, miközben Pált figyeljük, aki az evangélium értékeit kora hibás társadalmi szerkezetére alkalmazta?

TANÁCSOK GYEREKEKNEK

Milyen tanácsot ad Pál a gyerekeknek? Hogyan támasztja ezt alá az Ószövetségből (Ef 6:1-3; lásd még Mt 18:1-5; Mk 10:13-16)?

Hogy jobban értékeljük Pál gyerekeknek szóló tanácsát, el kell képzelnünk, amint hangosan felolvassák Efezus nyüzsgő metropoliszának házi gyülekezeteiben. A „gyermek” szó (görögül *ta tekna*) több életkorra is utalhat, mivel a gyerek az apa fennhatósága alatt maradt, amíg az apa hatvanéves nem lett (görög szokás szerint) vagy meg nem halt (a római rend szerint). Az itt említett gyerekek elég fiatalok ahhoz, hogy még a szülők neveljék őket (Ef 6:4), ugyanakkor már elég idősök ahhoz, hogy maguk is tanítványok lehessenek.

Pál a keresztény gyülekezetek gyermekeihez szól, és kéri, hogy engedelmeskedjenek a szüleiknek, tiszteljék őket „*az Úrban*”, azaz, Krisztusban (vö. Ef 5:22; 6:4-5, 7-9). Azt is kéri, hogy tiszteljék a gyerekeket, mint akik szintén Jézus tanítványai, vonjuk be őket az istentiszteletbe tevékeny résztvevőként. Ez a szakasz alapvetően fontos úgy a gyermeknevelés, mint a gyerekek között végzett szolgálat szempontjából.

Nem abszolút érvényű az apostol engedelmességre történő felszólítása. Amikor a szülők parancsai „ellenkeznek Krisztus követelményeivel, akkor bármily fájdalmas is lehet, Istennek kell inkább engedelmeskedniük, a következményeket pedig rá kell bízniuk” (Ellen G. White: *Boldog otthon*. Budapest, 1998, Advent Kiadó, 249. o.).

Pál az ötödik parancsolat idézésével zárja a gyerekeknek szóló buzdítását, amivel tanúsítja, milyen nagy értéket tulajdonít a Tízparancsolatnak a keresztény hívők életvezetése tekintetében (ami egyértelmű része Ef 4:1-6:9 szakaszának, főként 4:25, 28; 5:3-14 részének). Megkezdí az idézetet („*Tiszteljed a te atyádat és a te anyádat*”, Ef 6:2), hozzáfűz egy szerkesztői megjegyzést („*ami az első parancsolat ígérettel*”, Ef 6:2), majd folytatja és befejezi az idézetet („*Hogy jól legyen nálad dolgod és hosszú életű légy e földön*”, Ef 6:3). Az ötödik parancsolat rávilágít, hogy a szülők tisztelete részét képezi a sikeres emberi életre vonatkozó isteni tervnek. A tisztelet a szülők iránt, még ha nem is tökéletesek, hozzájárul az egészséghez és a jóléthez.

Hogyan támasztják alá ezek a versek a családi kapcsolatok fontosságát?

TANÁCSOK A SZÜLŐKNEK

Vessük össze Ef 6:4 és Kol 3:21 versét! Mivel indokolja Kol 3:21 verse, hogy a szülők ne ingereljék a gyerekeiket?

Sirák fia könyve, egy Pál idejében is elérhető zsidó irat a következő tanácsolja az apáknak a fiukkal való bánásmódot illetően: „Aki szereti a fiát, gyakran megkorbácsolja őt... Dédelgesd a gyermeket, és pokollá teszi az életed; játssz vele és megszomorít... Fegyelmezd meg a fiadat, tedd nehezzé az igáját, hogy ne bosszantson téged a szégyentelensége” (Sirák fia könyve 30:1, 9, 13).

Pál tanácsa igen eltérő hangnemet üt meg. Először egy tiltó parancsot mond az apáknak: „*ne ingereljétek a gyermekeiteket*”, majd pozitív hangnemben folytatja: „*hanem neveljétek azokat az Úr tanítása és intése szerint*” (Ef 6:4). Pál idejében a jog szerint az apák teljes körű hatalommal rendelkeztek a gyermekeik fölött, akiket tulajdonukként kezeltek. Az apának jogában állt erőszakos módon, akár halállal is büntetni a gyerekeit. Bizonyos szempontból a gyermekek fölötti hatalma túlment a gazdák hatalmán a szolgák felett. Az apostol nem támogatja az efféle uralmat, hanem bátran világossá teszi és átformálja a családi kapcsolatokat. Arra szólítja a keresztény apákat, hogy a Krisztus iránti, mindent meghaladó hűség keretében gondoljanak a hatalmukra a gyerekeik fölött, mert ha haragra gerjesztik őket, a fiaik nem tanúsítanak majd tiszteletet „*az Úr tanítása és intése*” (Ef 6:4) iránt.

„Édesapák és édesanyák, otthon nektek kell bemutatni Isten lelkületét! Nem dörgedelmes szavakkal, hanem kedves, szerető hozzáállással várjátok az engedelmességet ...

Legyetek kellemesek családi körben! Ne mondjatok olyan szavakat, amelyek szentségtelen indulatot válthatnak ki! »*Ti is atyák ne ingereljétek gyermekeiteket*«. Ez Istentől jövő felszólítás...

Isten Igéje nem jogosít fel a szülői zordságra vagy elnyomásra, sem a gyerekek engedetlenségére. Isten törvénye a családi életben és a nemzetek kormányzása körében is a végtelen szeretet szívéből fakad” (Ellen G. White: *Child Guidance*. 259. o.).

A szöveggörnyezet itt a szülőkre és a gyerekekre összpontosít. Milyen elveket szűrhetünk le ezekből az igeszakaszokból, amelyek befolyásolhatják azt, ahogyan másokkal bánunk?

RABSZOLGASÁG A SZENTÍRÁSBAN ÉS A TÖRTÉNELEMBEN

Olvassuk el a szolgáknak és a gazdáknak szóló tanácsokat a következő szakaszokból: 1Kor 7:20-24; Ef 6:5-9; Kol 3:22-4:1; 1Tim 6:1-2; 1Pt 2:18-25! Hogyan összegeznénk ezeket?

Miközben elképzeljük, amint a keresztyény szolgák és urak együtt ülnek az efezusi házi gyülekezetekben, elgondolkodtató, ahogy Pál a keresztyény gazdákhoz szól. A görög-római világban a rabszolgaság több mindenben különbözött az új világbeli, későbbi változattól. Nem egy adott etnikai csoportra korlátozódtott. A városi, házi rabszolgáknak időnként felkínálták a tanulás lehetőségét, majd építészként, orvosként és filozófusként is dolgozhattak. Alkalmanként a háztartásban élő rabszolgák számára megvolt az esély, hogy a szolgálat bizonyos ideje után felszabadulhassanak, bár a legtöbben sosem nyerték el a szabadságot. Néhány újabb angol bibliafordítás az Ef 6:5-8 szakaszában található görög *dulosz* („szolga”) kifejezést úgy fordítja, hogy „jobbágy”. Nem mindenütt bántak egyformán a rabszolgákkal, a vidéken élőknek gyakran kellett kemény munkát végezniük. Viszont bárhol szolgáltak, a gazdáik szinte korlátlan hatalma és uralma alatt álltak, akik birtokolták őket, a feleségüket és a gyermekeiket is. Publilius Syrus, a volt rabszolga kiáltása szívbe markoló: „Szebb meghalni, minthogy rabszolgává alacsonyítsanak!” Mindezek alapján inkább az tűnik helyénvalónak, ha a *dulosz* szót úgy fordítjuk, hogy „szolga”, főleg mivel a gazdáik fenyegetése alatt kellett élniük (Ef 6:9). A rabszolgaság mindenütt jelen volt Pál világában. Az apostol nem társadalmi forradalmárként állt a kérdéshez, hanem pásztorként, aki tanácsolta a hívőket, hogyan birkózzanak meg az adott helyzettel. A hívő személyének átalakulására összpontosító új képet vázolt fel előttük, aminek később szélesebb körű hatása lehet általánosságban a társadalomra: „Az ő elképzelése nem a *Római Birodalom rabszolgáinak felszabadítása* volt. Nem a *törvényes felszabadítást* látta maga előtt, hanem az *Isten gyermekeivé való örökbefogadásból fakadó testvéri alapú közösség új teremtését...* Pál szerint az egyházban, Krisztus testében, helyi szinten, a keresztyény házigyülekezetekben és otthonokban kellett a társadalmi forradalomnak végbemennie” (Scott McKnight: *The Letter to Philemon*. Grand Rapids, MI., 2017, Eerdmans Publishing Company, 10-11. o.).

A keresztyény történelem egyik nagy szégyenfoltja az, ahogyan a rabszolgasággal kapcsolatos igeszakaszokat felhasználták a gyakorlat igazolására. Miért félelmetes üzenet ez azzal kapcsolatban, hogy mennyire körültekintően kell értelmeznünk Isten Igéjét?

KRISZTUS SZOLGÁI

Mit vár el Pál a keresztény szolgálótól a nekik szóló részletes utasításában (Ef 6:5-8)?

Pál kéri a keresztény szolgálókat, hogy engedelmeskedjenek a gazdáiknak és szeretetből fakadó, kiváló szolgálatot biztosítsanak. Itt meg kell említeni, hogy többször utal arra a nagy helyettesítésre, amire kéri őket. Nem az a dolguk, hogy Krisztus helyére emeljék a gazdájukat és olyan hűséget tanúsítsanak iránta, ami egyedül Krisztust illeti meg. Inkább a szívből fakadó, kiváló szolgálatukat motiváló elkötelezettséggel és hűséggel Krisztust, az Urat állítsák a gazdájuk helyére. Pál ezzel a fontos cserével a gazda-szolgá kapcsolatának átértelmezett keresztény szemléletét kínálja.

Figyeljük meg, hányféleképpen ajánlja figyelmükbe Pál ezt a cserét:

- 1) A gazdák hatalmát kisebbiti az apostol, amikor „*test szerint való*” uraknak nevezi őket, és rámutat a valódi mennyei Úrra (Ef 6:5).
- 2) „*félelemmel és rettegéssel engedelmeskedjete... tiszta szívvel, mint Krisztusnak*” (Ef 6:5, ÚRK).
- 3) Pál akkor említi a legvilágosabban a helyettesítést, amikor azzal érvel, hogy a keresztény szolgáló hűségesen végezzék a feladatukat, nem úgy, mint a gazdáik szolgálói, hanem „*mint Krisztus szolgálói*” (Ef 6:6).
- 4) „*...lélekből cselekedjétek Isten akaratát*”, Istennek szolgálva (Ef 6:6).
- 5) Pozitív lelkületből fakadó szolgálatot kér, hogy úgy járjanak el, „*mint akik az Úrnak szolgálnak és nem embereknek*” (Ef 6:7).

A szolgáló Krisztus visszatérésekor teljes jutalomra számíthatnak szívből fakadó szolgálatukért. Érte végezték a munkájukat és tőle számíthatnak jutalomra. Ez kifejezetten vonzó gondolat a rabszolgáknak, akik nem kaptak fizetést, akik azt érezhették, hogy földi gazdájuk nem értékelte őket, vagy esetleg ennél is rosszabb történt velük (vö. 1Pt 2:19-20). A hívő szolgálóknak viszont olyan Ura van, aki figyelmes, észreveszi, „*ha valaki jót tesz*” (Ef 6:8, ÚRK) és biztos jutalmat ígér.

Bármennyire is várnánk, hogy a Szentírás nyíltan elítéli a rabszolgaságot, nem teszi. Viszont milyen elveket szűrhetünk le Pál szavaiból azzal kapcsolatban, hogy hogyan viszonyuljunk azokhoz, akikkel együtt dolgozunk?

A GAZDÁK SZOLGAI HELYZETE

Ezek voltak Pál utolsó szavai a szolgákhoz: „*akár szolga, akár szabad*” (Ef 6:8, ÚRK). A „*szabad*” szó a gazdákra utal, amivel rájuk tereli a figyelmét, míg elképzeli, hogy a szolgák és a gazdák az ítélet alatt egymás mellett, egy szinten állnak Krisztus előtt (vö. 2Kor 5:10; Kol 3:24-25).

Tegyük fel, hogy keresztény gazdák vagyunk, és hallgatjuk, amint a házi gyülekezetünkben felolvassák az Efezusi levelet! Hogyan vennénk a szolgáink jelenlétében elhangzó tanácsokat (Ef 6:9)?

Pál ebben az intésében az *urakat*, a rabszolgatartókat szólítja meg, éles ellentétbe állítva az „urakat” (görögül *hoi kúrioi*) – akiknek szokása volt a szolgáik fenyegetése – „az Úrral” (*ho kúriosz*) Krisztussal, akiben nincs „személyválogatás”.

Az apostol kéri az urakat: „*ugyanazt cselekedjétek*” a szolgákkal – ami megdöbbentő lehetett az 1. századbeli rabszolगतulajdonosnak. Jóindulattal kellett a szolgáikhoz viszonyulniuk, amire a Krisztus iránti hűség indította őket, összhangban azzal, amit Pál a szolgáktól kért (Ef 6:5-8). Azt mondja nekik, hogy ne fenyegezzék a szolgáikat, ami akkoriban általános gyakorlat volt. A büntetések széles körét szabták ki a szolgákra, így megverették (1Pt 2:20), szexuálisan bántalmazták, eladták (és ezzel elszakították őket szeretteiktől), kíméletlenül dolgoztatták, éhezettették, megbilincseltek, megbélyegezték és akár meg is ölték őket. Az apostol két indokkal támasztja alá az urakhoz intézett felszólítását, hogy tekintsenek túl a görög-római világ társadalmi rendszerén: 1) Mint az állítólagos szolgáik, ők is szolgálói az egy Úrnak („*hiszen tudjátok, hogy nekik is, nektek is van Uratok a mennyben*”, ÚRK; vö. Kol 4:1); 2) a mennyei Úr mindenkit személyválogatás nélkül ítél. Mivel az Úr velük egyenlő szinten állóként bánik azokkal, akiket rabszolgáknak tartanak, így nekik is így kell hozzájuk viszonyulni (vö. Filem 1:15-16). Az Efezusi levélben Pál nyelvezetének nagy része különösen reményt kelthetett a keresztény szolgákban, amikor a következőkről szólt: fiúvá fogadás (Ef 1:5), megváltás (Ef 1:7), örökbefogadás (Ef 1:11, 14; 3:6), Jézussal a trónon (Ef 2:6), polgártársak és „*az Isten háza népe*” (Ef 2:19, ÚRK; vö. 3:14-15), illetve az, hogy Krisztus testének szerves részei lehetnek (lásd Ef 3:6; 4:1-16). Ef 6:5-9 szakasza a levél tanításának minden részét érinti, ami a szolgák és urak közötti kapcsolathoz tartozik, így a beszédre (Ef 4:25-32) és a nemi erkölcsre (Ef 5:1-14) vonatkozó tanácsot is.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Pál tisztelete a gyerekek, mint hívótársaink (Ef 6:1-3) iránt jobban ráirányítja a figyelmet arra, hogyan bánnak velük a mai világban. Az apákhoz intézett szavai (Ef 6:4) arra szólítanak, hogy vegyük komolyan a szülői kötelezettségeket. A rabszolgákra (Ef 6:5-8) és különösen a rabszolgotartókra (Ef 6:9) vonatkozó tanácsainak a mi helyzetünkre való alkalmazása nehezebb, mivel sokunk számára távoli ez a társadalmi felállás, illetve mivel tudjuk azt is, hogy a szolgaság *bármely formája* erkölcsi szempontból a legnagyobb gonoszságok egyike. Mégis, mivel Isten ihlette ezeket a szavakat, részét képezik a Szentírásnak, mérlegelnünk kell, hogyan tudjuk alkalmazni ezeket ma. Az 1. századi efezusi hívókkal együtt nekünk is kiváltságunk és kötelességünk, hogy a kapcsolatainkban alkalmazzuk az evangélium értékeit. Azért választottuk az alábbi kérdéseket, hogy ezt a fontos munkát segítsék elő.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Mit jelent az adventisták számára, hogy a gyerekek szeretete a bizonyítéka annak, hogy a nép felkészült az Úr fogadására (lásd Lk 1:17; Mal 4:6)?
- 2) Pál egyértelműen tiszteletben tartotta a gyerekeket. Ebből következik a kérdés: mi a mi felelősségünk azok iránt, akik gyerekként bántalmazás, nemi erőszak és megszegyenyítés áldozatai voltak? A nehéz gyerekkori tapasztalatok meghatározó hatását vizsgáló kutatások fényében milyen felelősséggel tartozunk irántuk?
- 3) Pálnak a gyerekek iránti tisztelete és Jézus odafigyelése alapján mi az egyház felelőssége a rábízott gyerekek gondozása és védelme szempontjából? Milyen rendszerekre és eljárásokra van szükség ennek érdekében?
- 4) Pálnak a szolgákra és az urakra vonatkozó tanácsait (Ef 6:5-9) gyakran alkalmazzák a munkáltatók és munkavállalók viszonyára. Mennyiben helyénvaló ez? Milyen veszélyeket rejt magában, ha így teszünk?
- 5) A rabszolgaság ma is fájdalmas valóság, a világon negyvenmilliónál is többen élnek rabszolgaságban („Globális rabszolgasági mutató”: <https://www.globallaveryindex.org/>). Szabad emberként, akiknek lelki elődei szilárdan elkötelezték magukat a rabszolgaság eltörlése mellett, mi a mi kötelességünk Isten gyermekei iránt, akiket rabszolgaságba taszítottak?

GALAMB GYÖNGYVÉR: GYÓGYÍTÓ SZÉP SZÓ

Mivel keni meg lelkeket
a szavak áradó sora?
Hogy támaszt bennem életet,
mikor halotti torra
készültem és temettem
már minden emlékemet?

Csak a szóban a lélek az,
ami ilyenkor adhat
még egypár jó évet.